

DAY - 9

SEAT NUMBER

2023

III

03

1100

M - 786

(M)

**AUTOMOBILE TECHNOLOGY
PAPER - III (GC)
AUTOMOTIVE SERVICE TECHNOLOGY AND
DRIVING SKILLS**

Time : 3 Hours

4 Pages

Max. Marks : 80

सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.

(२) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(३) प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक हे प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

१. (अ) रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा :

(अ) _____ इंजिनमध्ये टँकपासून इंधन एफ.आय. पंपाला (FIP)

देण्यासाठी फीड पंपाचा वापर केला जातो.

(i) पेट्रॉल

(ii) डीझेल

(iii) सी.एन.जी. (CNG)

(iv) एल.पी.जी. (LPG)

(ब) मोटार वाहनात _____ च्या सहाय्याने बॅटरी चार्ज केली जाते.

(i) स्टार्टिंग मोटार

(ii) क्रॅंकींग मोटार

(iii) अल्टरनेटर

(iv) रेग्युलेटर

(क) _____ हा ट्रान्समिशन सिस्टीममधील पहिला व महत्वाचा घटक आहे.

(i) क्लच

(ii) गिअर बॉक्स

(iii) डीफेंशियल

(iv) प्रॉपेलर शाफ्ट

M-786]

1

[P.T.O.]

(ड) _____ ला हायड्रॉलीक ब्रेक सिस्टीमचें हृदय असे म्हणतात.

- (i) व्हिल सिलेंडर
- (ii) इंजिन सिलेंडर
- (iii) गॅस सिलेंडर
- (iv) मास्टर सिलेंडर

(इ) वाहनाच्या _____ विम्यामध्ये नैसर्गिक आपत्ती अपघात किंवा चोरी मुळे होणारे नुकसान विमा कंपनी कडून भरपाई म्हणून मिळू शकते.

- (i) तिसरा पक्ष (Third Party)
- (ii) प्रथम पक्ष (First Party)
- (iii) जीवन (Life)
- (iv) कॉम्प्रेहेन्सिव्ह (Comprehensive)

(ब) योग्य जोड्या जुळ्या :

स्तंभ 'अ'

स्तंभ 'ब'

(अ) पेट्रोल इंजिन	(i) बडिक्स ड्राईव्ह
(ब) स्टार्टिंग मोटार	(ii) टायरची मध्यभागी झीज होणे
(क) ओव्हर इन्फ्लेशन	(iii) विमान व हेलीकॉप्टर
(ड) हवाई वाहतूक	(iv) कमीत कमी अंतरात वाहन थांबवणे
(इ) ब्रेक	(v) कार्ब्युरेटर
	(vi) टायरच्या कडांची झीज होणे

(क) खालील विधाने चूक किंवा बरोबर ते लिहा :

- (अ) वाहन उत्पादकाने ठरवून दिलेल्या वेगापेक्षा जास्त वेगाने वाहन चालविल्यास इंधन जास्त खर्च होतो.
- (ब) टॉर्क ट्यूब ड्राईव्हमध्ये लिफ्टिंगच्या एकाच बाजूला शॅकल दिलेला असतो.
- (क) सॉलिड टायर हे टांगा तसेच ट्रायसिकलमध्ये वापरतात.
- (ड) थर्ड पार्टी इन्सुरन्समध्ये वाहन अपघातामुळे मालमत्तेची तसेच दुकान व घर यांचे नुकसान झाल्यास विमा कंपनी नुकसान भरपाई देत नाही.
- (इ) मॅन्युअल लॉक वापरताना वाहनाचे सर्व दरवाजे एकाचवेळी लॉक करता येतात.

(३) एका वाक्यात उत्तरे द्या :

- (अ) एअर क्लिनरचे मुख्य कार्य कोणते ?
- (ब) सेल्फसेटरींग (स्टिअरींग) अॅक्शन म्हणजे काय ?
- (क) स्थूल (जड) वाहतूक म्हणजे काय ?
- (ड) घसारा (Depreciation) म्हणजे काय ?
- (इ) वाहनातील सेटर लॉकींगचा उपयोग सांगा.

२. खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

१२

- (अ) ऑइलचा दाब कमी असणे (Low Oil Pressure) या दोषाची कोणतेही सहा कारणे लिहा.
- (ब) 'क्लच पॅडल सतत हालत राहणे' (Clutch Pedal Pulsation) या दोषाची कोणतेही तीन कारणे व उपाय लिहा.
- (क) 'स्प्रिंगला वजनाने वाक येणे' (Sagging of Spring) या दोषाची कारणे व उपाय लिहा.
- (ड) ब्रेक लावण्यावर चाके स्कीड होतात (घसरतात) या दोषाची कारणे व उपाय लिहा.
- (इ) ए.सी.चा गॅस (A.C. Gas) लीक होतो या दोषाची कारणे व उपाय लिहा.
- (फ) ड्रायव्हिंग लायसन्स (वाहन चालविण्याचा परवाना) काढण्यासाठी कोणकोणत्या कागद पत्रांची आवश्यकता असते ? <https://www.maharashtrastudy.com>

३. खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

१२

- (अ) 'कुलींग सिस्टीम मध्ये गळती होणे' या दोषाची कोणतेही सहा कारणे लिहा.
- (ब) 'गिअरबॉक्स कडून शक्तीचे वहन होत नाही (No Power Transmission from Gear Box) या दोषाची कोणतेही सहा कारणे लिहा.
- (क) पुढील चाके एकत्र आणि स्वतंत्रपणे वर खाली होणे (Wheel Tramp) या दोषाची कोणतेही सहा कारणे लिहा.
- (ड) व्याख्या लिहा :
 - (i) जड मोटार वाहन (HMV) Heavy Motor Vehicle
 - (ii) खाजगी वाहन (Private Carrier)
 - (iii) कॉन्ट्रॅक्ट कॅरिज (Contract Carriage)
- (इ) बॅटरीवर चालणाऱ्या मोटार वाहनाची माहिती व फायदे लिहा.
- (फ) मोटार वाहनावर केल्या जाणाऱ्या कोणत्याही सहा नियमित सुरक्षा तपासण्या लिहा.

४. खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :

१२

- (अ) 'जनरेटर द्वारे बॅटरी चाजींग कमी होते' या दोषाची कारणे व उपाय लिहा.
- (ब) 'गिअर बदलताना आवाज येतो' (Noise in Gear Box, when shifted) या दोषाची कारणे व उपाय लिहा.
- (क) 'हार्ड अँड रफ राईड' (Hard and Rough Ride) या दोषाची कारणे व उपाय लिहा.
- (ड) चाकांचे प्रकार सांगून (Types of Wheels) कोणत्याही एकाची आकृतीसह माहिती लिहा.
- (इ) विमा दावा दाखल करण्यासाठी विमा कंपनीकडे कोण-कोणती कागदपत्रे सादर करावी लागतात ?

५. खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :

१२

- (अ) 'क्लच फिरते किंवा धरसोड करते' या दोषाची कारणे व उपाय लिहा.
- (ब) 'गिअर शिफ्ट केल्यानंतर प्रॉपेलर शाफ्ट फिरतो परंतु वाहन पुढे जात नाही' या दोषाची कारणे व उपाय लिहा.
- (क) 'कार भटकणे' (Car Wandering) या दोषाची कारणे व उपाय लिहा.
- (ड) 'जल वाहतूक' (Water Transport) स्पष्ट करा.
- (इ) संज्ञा स्पष्ट करा 'शिसे विरहित पेट्रोल' (Unleaded Petrol)

६. (अ) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

६

- (अ) 'इंजीन फिरते परंतु चालू होत नाही' (Engine Turn but not start) या दोषाची कोणतेही सहा कारणे व उपाय लिहा.
- (ब) सुबक आकृतीच्या सहाय्याने कोणतेही सहा सक्तीची चिन्हे (Mandatory Signs) स्पष्ट करा.

(ब) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

६

- (अ) 'ब्रेक पॅडल फ्लोअर बोर्डपर्यंत जाते' या दोषाची कारणे व उपाय लिहा.
- (ब) वाहन चालविताना होणारे अपराध व त्या संबंधीची शिक्षा व दंड लिहा. (कोणतेही सहा)